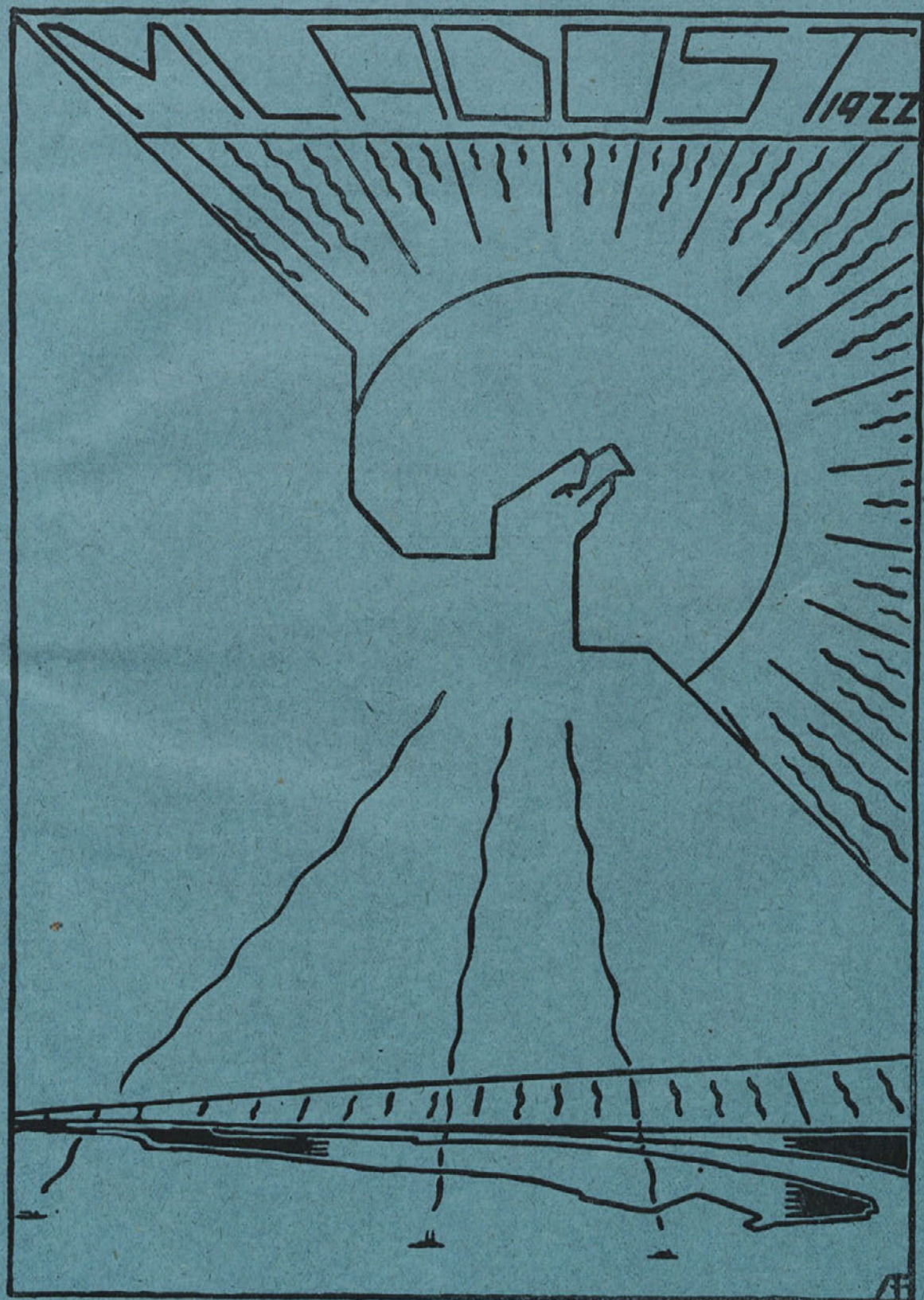

Poština plačana v gotovini.

LETNIK XV

1922

ŠTEVILKA 8

»Mladost«, glasilo Orlovske Podzveze in Orliške Zveze v Ljubljani, izhaja 15. v vsakem mesecu. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Orlovske Podzveze). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. — Urednik: Jernej Hafner, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. — Odgovorni urednik: Ludovik Tomažič, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Naročnina v letu 1922 je: za člane 17 Din., za nečlane 20 Din. Posamezna številka stane 3 Din.

Dopisi naj bodo naslovljeni na Orlovsko Podzvezo (za urednika »Mladosti«), Ljubljana, Ljudski dom, ali naravnost na urednika (ne na upravništvo, kjer se list naroča ali reklamira). Dopisi, ki pridejo v roke uredniku po 2. v mesecu, se odlože za številko, ki izide drugi mesec zatem.

Kdor širi „Mladost“ — krepi orlovsko gibanje.

Cenik Društvene nabavne zadruga (prej Gospod. odsek O. P.) v Ljubljani (Ljudski dom, I. n., v prostorih O. P.)

	Din
Zlata knjiga	10.—
Vadnik (druga izdaja)	6.—
Valaške à	15.—
Čepice	17.— do 22:50
Poslovne pole za orlovske odseke	0:50
Majce	32:50
Telovadne hlače	105.— do 115.—
Vrvice za trobke	7:50
Razne fotografije	0:25
Stari letniki »Mladosti«	5.—
Znaki orlovski à	6.—
Mariborski znaki	—:50
Garniture k surkam	45.—
Pasovi h krojem	37:50
Mladinske in telovadne igre à	5.—
Orlovska peresa	1.—
Telovadni čevlji (rjavi)	40.—
Ruš	17:50
Češka slovnica	6:50

Telovadne potrebščine, kakor hlače, majce, čevlji i. dr. nudi po dnevni ceni vsem Orlom tvrdka

IVAN KUNOVAR

Ljubljana, Stari trg 10.

Zaloga klobukov, slamnikov in modnega blaga za gospode.

Stavbno podjetje

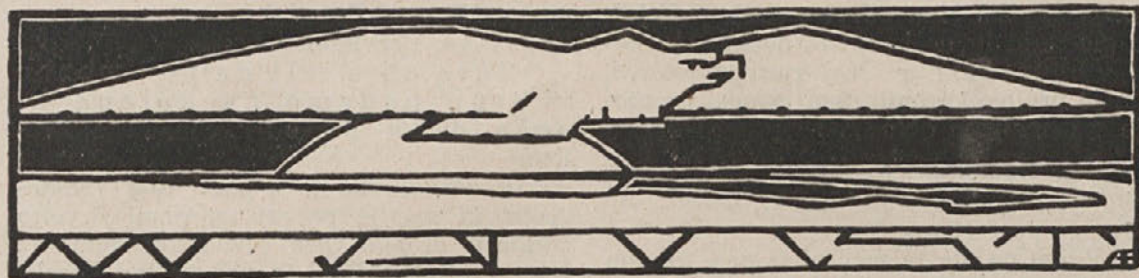
Ivan Ogrin

Ljubljana, Grubarjevo nabr. 8. Telefon 426.

Prevzame vsa zidarska in druga stavbna dela.

Izdaja strokovna mnenja, izvršuje načrte in proračune.

Delo solidno. Primerno nizke cene.

Brno 1922.

Dve leti dela, en mesec slavnosti, nebroj spisov, govorov in utisov... Kako naj iz ogromnega gradiva na eni strani poda človek sliko in oceno orlovskega tabora v Brnu?

Veličastni dnevi tabora so po svoji ogromnosti presenetili prijatelje in neprijatelje Orla. Kar so v Brnu gledali na lastne oči, tega niso mogli preje verjeti. Tako mlada organizacija, ki zahteva toliko samoodpovedi in žrtev od članov, besno napadana od vseh strani, skoro od nikoder podpirana, četrto leto po svetovni vojni, ki je oživila Husovo republiko, je zgradila najlepše do danes postavljenih telovadišč, zbrala 15.000 naraščaja, 50.000 članstva in 100.000 prijateljev Orla na enem kraju, postavila 12.000 doraščajočih in 8000 dorastlih telovadcev v svoj stadion, pritegnila v krog svojih manifestacij številna zastopstva skoro vseh evropskih narodov in S. Amerike, stotine Francozov in Belgijcev, 1200 Jugoslovanov, mase pravega naroda in vseh slojev...

Od prvega do zadnjega dne je razodeval tabor čudovito spretno in trdno organizacijo. Ogromni dotek, odtek in prelivanje mas se je vršilo brez vsakega zastaja, gneče, nesreče. Nastanitev, prehrana, nastopi, zbori prevodi — vse se je razvijalo kakor v stari izvežbani armadi...

Nastopi so bili nastopi izvežbane, samozavestne, navdušene, smotreno urejene čete. Telovadba in tekme so razodevale zdrav sistem, primerno metodo, pravilno vežbanje, popolno skladnost in enotnost, močno voljo do napredovanja...

Zborovanja, razgovori in pozdravni govori so razkrili enotnost v pojmovanju nalog, ciljev in potreb katoliških mladinskih organizacij in gibanja v smeri katoliškega preporoda slovanskih in sploh katoliških narodov. Solidarnost posameznih slojev, stanov, struj v masi vernega ljud-

stva, zasidrana in utemeljena na Kristusov nauk, se je izkazala trdno. Spoštovanje in zaupanje, vernost in udanost ljudstva in njegovih združenj do svobodno izvoljenih in do od cerkvene avtoritete postavljenih voditeljev je kot pogoj moči in napredovanja katoliških organizacij in narodov povsod močna, zavedna, delavna...

Zavest potrebe in močna volja doprinašanja velikih žrtev v svrhu dosege visokih ciljev katoliškega gibanja, neverjetna žilavost pri stvarjanju novega, verskomoralno pojmovanega slovanstva, mogočno napredujoča koncentracija sposobnih osebnosti, discipliniranih v snovanju in ustvarjanju načrtov, neomahljiva vera v zmago katoliške ideje nad zmotami in zablodami časa, ki prehaja od voditeljev v mase in jih spaja ter oživlja v nepremagljivo armado — to se sestavni deli duše tabora, ki so odsevali iz njegovih čutno zajemljivih manifestacij...

Iz ogromnega pogorišča svetovne vojne je vzletel prerojen ptič Feniks...

Duša povojnega človeštva se je instinktivno uprla sponam svojih zmot in zablod. V ozračju, ki naj bi zadušilo Kristusov spomin, v ognju, ki naj bi upepelil Njegovo Cerkev, je vzkalilo seme, ki bajno hitro raste v drevo življenja. Previdnost Očeta vliva po Sinu oživljajočega Duha, ki iz močvirja pomehkuženja dviga otroke božje do močne volje telesnega in dušnega preroda. Poslala je v sili Orla, da na silnih perutih dviga izbrane k Solncu in po njih vse, ki so dobre volje, k svetlobi, da postanejo otroci luči. — To slutnjo nam je odkrilo in potrdilo Brno...

Če smo kot slabotni ljudje potrebovali priznanja za svoje delo in stremljenje, če nam je bilo treba novega poguma, več samozavesti, navdušenja, ognja, vere v zmago, žilavosti pri delu in boju — česar koli na notranjih vrednotah nam je morda

manjkalo: vse smo pili v polnih požirkih ob gledanju in doživetju orlovskih slavnosti v Brnu. Tam je Orel raztrgal okove, tam je prelomil fronto, tam je udril znamenje v zemeljsko oblo...

Zapostavljeni, prezirani, zaničevani, smo v Brnu spoznali, da smo močni, veliki...

Vemo pa, da ta moč ni iz nas, ki smo sami iz sebe mali in slabi. Vemo in verujemo, da je iz Boga, od Očeta, ki nas je ustvaril iz nič, od Sina, ki nas je odrešil s svojo krvjo, od Sv. Duha, ki nas posvečuje, preraja in krepi s svojo milostjo.

Vemo, da nas ne dviga toliko sila telesa, uspehi telovadbe, kolikor notranja

moč naših verskih načel in nadnaravna milost iz rok Previdnosti božje.

Zato ob misli na naš mesec v Brnu padamo na kolena in naša duša poje: Tebe Boga hvalimo!

V zavesti, da je z nami Bog Vsemočni, ki nas je pozval na plan, z voljo mladosti in silo Orla drzno korakamo iz Brna proti Ljubljani in pod našimi koraki se trese zemlja...

Mi vriskamo na delo, mi pogremo v boj: za križ častni, za svobodo zlato...

Za Boga, za Cerkev Kristusovo, za narod, za državo, za Orla!

Jernej Hafner.

Brno, 13. avg. 1922. — Orli v sprevodu.

Častno predsedstvo tabora v Brnu.

Ekscel. msgr. Klement Micara, nadškof, apost. nuncij (Praga). Ferd. Foch, prvi maršal Francije (Pariz). M. Jaspar, minister Belgije (Bruselj). R. Moyerssen, minister Belgije (Bruselj). Dr. Jan. Duft, član nar. sveta Švice (St. Gallen). Emin. kardinal Dalbor, nadškof, primas Poljske (Poznanj). Emin. Fr. Kordač, nadškof, primas Čehosl. (Praga). Ant. Ciril Stojan, nadškof, metropolit Morave (Olomuc). Jožef Bilczewski, nadškof, metropolit (Lvov). Dr. Ant. Bauer, nadškof (Zagreb). Dr. A. B. Jeglič, knezoškof (Ljubljana), škofje: dr. Kmetko (Nitra), msgr. De la Celle

(Nansy), dr. Njaradi (Križevci). Feliks van der Kerchove, preds. mednarodne zveze katol. telovadcev (Doornick, Belgija). Msgr. prof. Šramek, starosta Orla čl., čl. minister. Conte Mario di Carpegna, častni preds. medn. zveze kat. tel. (Rim). General topn. Jožef Haller (Varšava). Msgr. Baudrillart, rektor (Pariz). P. Agost. Gemelli; rektor katol. vseučil. (Milan). Viktor Deuseiller, državni svetnik (Ženeva). Dr. Korošec, načelnik Jugoslov. kluba (Ljubljana). Dr. Aleks. Kolessa, rektor ukraj. vseučil. (Praga). Dr. P. Michaux, preds. franc. katol. tel. zveze (Pariz). P. Pericoli, preds. ital.

kat. mlad. zveze (Rim). Cezar A. Ossicini, preds. ital. kat. tel. zveze (Rim). Dr. Jos. Dolansky, čsl. minister (Brno). M. A. Biecheler, preds. Avant-Garde du Rhin (Isenheim). Dr. Hruban, podpreds. posl. zbornice čsl. (Olomuc). J. M. Kadlčák, ravnatelj, podpreds. čsl. senata (Frydlant). Msgr. Hlinka, preds. slovaške Ljudske stranke (Ružomberk). Dr. Belić, advokat (Zagreb). Opat M. Zavoral (Praga). Kanonik Ledochowski (Olomuc). Dr. Koválik, senator (Žilina). Vl. Malec, preds. č. kat. Sokola v S. Ameriki (Detroit, Mich.). Dr.

Košik, preds. slovašk. kat. Sokola v S. Ameriki (Passaic N. Y.). E. des Robert, preds. Union Drouot (Nancy). M. D. Vienne, gen. tajnik (Nancy). A. Thibaudau, gen. tajnik U. I. O. C. E. P. in F. G. S. P. F. (Pariz). L. Leproust, prisednik državne komisije za telesno vzgojo in sport (Pariz). Dr. V. Megler, preds. J. O. Z. (Ljubljana). J. Straka, preds. nar. zveze češk. katol. v S. Ameriki, poslanec Šamalík (Ostrov), dr. Drobny, dež. odbornik (Brno). dr. Novotny, advokat (Brno).

Črez grobove naprej!

(Goethejevo geslo.)

Brno, 13. avg. 1922. — Orlice v sprevodu.

Orlovsko kolo.*

Po narodnih motivih: dr. Jos. Andrić.

Hajd, Orle mladani,
hajd u kolo naše stani,
hajd u naše kolo orlovsko!

Klikni, Orle, u sav glas,
neka cjeli svijet zna za nas
i za naše ime hrvatsko!

Orlovi! znažna krila širite,
pa iz tame k svjetlu sunca
rod svoj dignite!

Orličko kolo.*

Po narodnih motivih: dr. Jos. Andrić.

Orlica sam mlada hrvatska,
dika mi je misō orlovska!
Hajd u kolo, Orlice, skokni lagano,
da razvedriš srce mladano!

Poleti domovinom,
orlovstva duh nosi,
bezvjerstva drač kosi!

Poleti širom svijeta,
orlovstva duh nosi,
bezvjerstva drač kosi!

* Uglasbeni se dobila pri O. P. Zagreb oz. Nabavni zadrugi Ljubljana.

Delavno predsedstvo tabora v Brnu.

Preds. Kotulan (trgovec), dr. Daněk, tajnik, ing. Dufek, Landa, Leiner, blag., Marzy, Pospichal, Žampach, Dolansky, prof. Dostal, Dovrtěl, Hub, dr. Kratochvil,

dr. Novotný, dr. Pelikan, Přikryl, Saňka, ing. Smrž, Šima, Švábenský, Tvrđý, ing. Wacha.

Slavnostna otvoritev orlovskega tabora v Brnu 17. julija 1922.

(I. zlet Čehoslov. Orl. Zveze, II. tabor slovan. orlovstva, tekme in nastop mednarodne zveze katol. telovadcev U. J. O. C. E. P.)

Po sv. maši v stolnici je otvoril starosta Č. O. S. (prof. min. Šramek) slavnostni občni zbor Č. O. S. Povdaril je: Po težkem delu poldruga leta začenjamo orlovsko slavnost, ki bo za vedno ostala slaven mejnik v zgodovini razvoja krščanske kulture v naši mladi republiki. Katoliška Evropa in Amerika bo priča uspehov in sadov našega dela in moči, naših smernic in zvezd. Pozdrav avantgardi vsega krščanskega, vzgojnega, kulturnega in domorodnega samozavestnega dela!

Sledili so pozdravi zastopnikov: občine Brno, poslancev in senatorjev Ljudske stranke, kršč. soc. delavstva, pokrajinskih orlovskih predsednikov, Podkarpatske Rusije, avstrijskih čl. Orlov, Slovakov, Čehov itd.

Po nagovoru podpr. (preds. Morave) dr. Daněka zagotovi zbor starosti Šramku zaupanje in udanost orlovstva v zmagovito in večje vodstvo Orla, zastopstvo članov, članic in naraščaja pa mu je izročilo diplomu 1. častnega člana Č. O. S.

Zbor je zaključil govor msgr. dr. Sedlaka: verska, narodna in socialna ideja orlovstva (bo v Mladosti št. 9).

Popoldne so po govoru kat. Pospihala (ravnatelj pisarne Č. O. S. in duša vseh priprav tabora, voditelj izobraževalnega dela v Orlu) odkrili orjaški kip orlovskega borca (delo Myslbeckovega učenca mojstra Fabianeka) na dvoru pred stadionom in vršili informativen tabor.

Pismo maršala Focha, generalissima francoske armade, starosti Č. O. S. ministru Šramku.

Maršal Foch, Paris, 13. jul. 1922.

Gospod minister!

Globok vtis je napravilo name Vaše vabilo na tabor čehoslov. orlovstva v Brnu. Rad bi se udeležil te krasne manifestacije verske in domoljubne, toda zelo mi je žal, da ne morem tako storiti. Vendar pa z radostjo sprejemam mojo izvolitev v častno predsedstvo.

Izvolite sprejeti, gospod minister, izraz mojega globokega spoštovanja.

F. Foch.

Pismo kardinala Merciera, znamenitega učenjaka in trpina za svobodo Belgije v svetovni vojni, min. Šramku.

Malines, 13. jul. 1922.

Gospod predsednik!

Neizmerna hvala Vam za ljubeznivo povabilo, ki ste mi ga blagovolili poslati za tabor orlovstva v Brnu v času 10.—16. avgusta.

Živo obžalujem, da mi vsled zaposlenosti v Belgiji, že preje določene, ni dana čast in radost priti.

Bodite prepričani, gospod predsednik, da bom v duhu med Vami in da se iz srca združujem z vsemi čehoslovaškimi katoličani pri veliki manifestaciji solidarnosti in edinstva, ki jo pripravljajo.

Prosim Vašo ekscelenco, prejmite izraz mojega globokega spoštovanja in udanosti.

† O. S. kard. Mercier,
nadškof melinski.

Predsedstvo Čehoslovaške Orl. Zveze.

(Ustředni rada.)

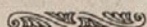
Predsednik (starosta): msgr. Jan Šramek, prof. sociol., minister železníc. (Brno). Podpredsedniki (obenem predsedniki pokrajinskih podzvez Moravske, Češke, Sovaške): dr. Lad. Daněk, gen. tajnik (Br-

no), Jak. Filip, poštni kontrolor (Praga), Avg. Raška, kaplan (Trnava).

Ravnatelj zvezne pisarne, voditelj izobraž. dela: Fr. S. Pospichal, katehet (Brno). Načelnik: Fr. Přikryl, ravnatelj tovar-

ne (Slatěnice), načelnica: Jul. Nečasová, uradnica (Lišeň). Tajnik: Čeněk Landa (Brno); blagajnik: Ant. Kotulan, trgovec; Vojt. Marzy, katehet, Fr. Svoboda, uradnik; urednik »Orla« in zapisnikar Fr. M. Žampach (vsi v Brnu). Člani širšega predsedstva: poslanec Čurik (Brno), veletrgovec Dolanský (Olomuc), prof. telovadbe Dostál (Brno), urednik Dostal (Ogr. Hra-

diště), učitelj Hanzelka (Mořkov), kaplan Krejčí (V. Pavlovice), guardian Mattoška (Malacky), advokat dr. Novotný (Brno), faktor tisk. Polak (Kralj. Hradec), msgr. Pöstény (Trnava), prof. Schwarzer (N. Paka), guardian Smékal (Třebíč), urednik Zamvkal (Olomuc), dr. Karlický, starosta Orla v Avstrii (Duňaj).

Krasni uspehi naših Orlov pri tekmah v Brnu.

Tekmovalo je 550 telovadcev, med njimi poleg Čehoslovakov: 8 katol. Sokolov iz Amerike, 14 Belgijcev, 24 Francozov, 7 Švicarjev in 35 Jugoslovanov. Jugoslovanski Orli so tekmovali v vseh oddelkih (ka-

Doseženi uspehi naših Orlov:

Za prvenstvo (9 tekmovalcev): I. ceno Ivo Kermavner, načelnik Podzveze Ljubljana, od 220 točk dosegel 201 (v Mariboru l. 1920 dosegel prvenstvo z $\frac{1}{4}$ točke pred

Brno, 13. avg. 1922. — Sv. maša na orlovskem telovadišču.

tegorijah) i. s.: za prvenstvo 2, v višjem oddelku 8 (vrsta J. O. Z. + 2), v nižjem (4 vrste + 2) 26, v atletiki 2.

Tekmovali so: nižji oddelek na drogu (predpisanih 6 vaj), bradlji (6 vaj), konju na šir (3 vaje) in na vzdolž (skok), skok v daljavo in višino, tek 100 m, tek. proste vaje; višji odd. isto in na krogih (6 vaj); za prvenstvo: na drogu, bradlji, konju in krogih (po 2 vaji), boks, skoki (v daljavo, višino, s palico), tek 100 m, suvanje krogle, dviganje bremen, plezanje po vrvi 9 m; v lahki atletiki: tek 100 m, čez zapreke 100 m, skoki z mesta v višino in daljavo, isto z zaletom, metanje kopja, suvanje krogle.

Hvaletom), II. ceno Švicar Emil Deola, III. Belgičan Jacobs, IV. Čeh Kostelka;

v lahki atletiki (25 tekmovalcev): I. in II. Švicarja, III. Belgijčan, IV. Podobnik Joža (Moste pri Ljubljani, prvak v Mariboru 1920), VII. Pavlič Jože (Sv. Peter, Lj.), dosegla sta 67.18 % in 60.93 %;

v višjem oddelku (20 tekmovalcev): I. ceno vrsta O. P. Ljubljana (Kermavner, Furlan Tomaž, Rihar, Pavlič, Varšek, Ahačič, Furlan France, Jereb V., klasificirani kot 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8. in 10. med posamezniki, ki so dosegli od 160 točk: 150, 146, 145, 142, 127, 119, 117, 103 točke;

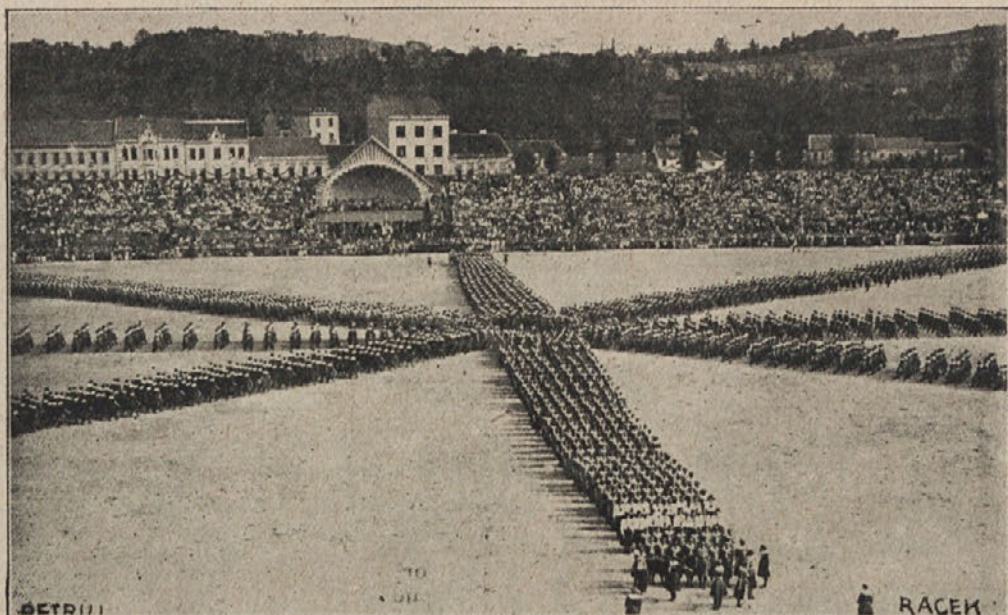
v nižjem oddelku (93 tekmovalcev): I. ceno vrsta Sv. Peter, Ljubljana, dosegla

od 780 točk 678, II. čeno vrsta Jesenice (657 točk), III. čeno Vyškov (632 točk); posamezniki so klasificirani v nižj. odd.: 1. Trtnik Metod (119 točk od 130, Sv. Peter, Lj.), 2. Anžur Fr. (119 točk), 3. Šranc Janko (Jesenice, 118 točk), 4. Kristan Rado (Sv. Peter, Lj., 118), 5. Vrhovec Josip (Sv. Peter, 116), 6. Bregant Jos. (115), dalje so jug. Orli dosegli še 10., 12., 13., 14., 15., 17., 19., 20., 31., 32., 33., 36., 38., 39., 54., 55., 75 in 80. mesto.

Izid tekem je postavil v ospredje Jugoslovane skoro v vseh panogah tekem. Da so v tekmah zmagali, se imajo tudi nekoliko zahvaliti naključju; Čehi so namreč svoje — tudi najboljše — tekmovalce zaposlili pri tehničnih pripravah zleta. Tako jim

trto mesto, kateremu je na šestem mestu sledil Pavlič Jože. Imenovana zastopnika naših lahkih atletov sta doma dosegla pri trenaji višje mere kot v Brnu na tekmi. Za seboj sta pa le pustila še 18 tekmovalcev, Francozov, Amrikancev in Švicarjev. Videlo se je, da bi naša dva pri boljši trenaji krasno uspevala, ker imata oba predpogoje rekordnih tekmecev. Pavlič je pred to tekmo tekmoval še v višjem oddelku dolgo in naporno tekmo.

Pri tekmah vrst je bilo za naše ugodno tudi to, da so inozemske (zaprado-evropske) vrste tekmovalce posebej v posebni tekmi. Imele so namreč deloma druge vaje (veliko skupinskih) in drug svoj tekmovalni red. Imeli so tudi svoje sodnike, a stali so

Brno, 13 avg. 1922. — Rajalni pohod Orlic.

ni preostajajo časa za zbrano treniranje. Pa tudi na taboru samem so bili tekmovalci, (tudi eden, ki je nastopil v tekmi za prvenstvo) zaposleni z vodstvom nastopov in so prišli tako na tekmovališče že vsi vsi izmučeni, neprespani.

V tekmi za prvenstvo se je opazilo, da so bili Belgijci in Švicarji zelo nevarni konkurenti našim, bili so to večinoma starejši, izkušeni tekmovalci. Zaostali so le raditega, ker se predpisanih vaj niso točno naučili. V poljubnih sestavah na orodju so pa pokazali neverjetno moč, spretnost, a tudi eleganco. V tekmi lahke atletike, kjer je šlo samo za obsežene mere, ne pa za način izvedbe, so pa dva Švicarja in en Francoz odrinili našega Podobnika na če-

pod nadzorstvom sekcije centralnega sodniškega zbora.

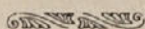
Vsekakor pa je tudi absolutni uspeh naših tekmovalcev nad pričakovanje velik. Bil je krona dolgotrajne vežbe, med katero je bilo izvedenih več poskusnih tekem, pri katerih so se tekmovalci izpopolnili tako, da jim je bil tudi v pravi, mednarodni tekmi uspeh že zasiguran.

Darila in slike so bile razstavljene v oknih I. konsumnega del. društva v Zvezdi, pri Ničmanu in v oknu Jugosl. knjigarne pred Škofijo; tam je tudi novi prapor Jugoslovanske orlovske zveze.

V kratkem bodo izšle serije slik orlovskih nastopov v Brnu. Film, ki bo do 19. septembra izgotovljen v Pragi, je dolg

3 km in traja predstava 3 ure. Mednarodna zveza katol. telovadcev bo poskrbela, da bo mogla v filmu gledati orlovski tabor cela Evropa in Amerika. Na slavnostih in telovadišču so naši Orli vzbujali po svojem številu in nastopu splošno pozornost, po izidu tekem pa so nanovo (izza Maribora in Strasbourga) proslavili jugoslovansko ime v vesoljnem katoliškem svetu. Pri

uspehu na tekmah imata posebno zaslugo načelnika J. O. Z. in O. P., Ljubljana, ki sta jih nad pol leta požrtvovalno pripravljala. Akademija v marcu t. l. (v Unionu) je položila kot zaključek telovadnega tedna v Ljudskem domu soliden temelj in smer delu, čegar lepi sad si je utrgal naš Orel v Brnu. In za Brnom pride — Ljubljana. Kmalu!

Brno - Ljubljana.

Pred 20 leti so začeli katoliški kulturni delavci uvidevati potrebo po snovanju telovadnih odsekov v naših izobraževalnih društvih. Morda bi še ne bili začeli izvajati teh načrtov l. 1906. in 1907., ako ne bi nestrpnost in nepočakano svobodomiselnost v Sokolu začelo z resolucijami občinskih zborov, govori voditeljev, sokolskim tiskom in neznosnim zbadanjem versko prepričanih članov siliti, da si omogočijo svobodo mišljenja in življenja kot telovadci zunaj neznosne sokolske atmosfere. — Morda bi bilo došlo iz ozira na enotnost narodne fronte po prevratu do zedinjenja teh dveh telovadnih zvez, ako ne bi zopet vstal in zavladal v Sokolu isti zli duh politizirajočega svobodomiselnosti, ki onemogoča vsako misel in ubija vsak blagi čut srca, hrepenečega po vesoljnem narodnem bratstvu.

Danes je za vedno onemogočena ta, nekdanj skoro splošna želja in up. Katoliški mislec je danes za to žalostno delo lahko hvaležen svobodnimiselnim zaletelom, ker sokolska vzgoja brez versko-etične podlage ne more zadostno vzgajati katoliške mladine, ki potrebuje moralne opore v jasnih verskih načelih, sv. zakramentih, molitvi in nadnaravni sankciji ter ji nikakor ne zadostujejo visokodoneče fraze sokolskih prednjakov o narodnosti.*

Zastonj čaka razboriti, idealni sokolski prvak, ki je pred 12 leti pisal v »Sokolskem Vestniku« o Orlu, da tako nenaravna organizacija z zgolj negativnimi ci-

lji mora kmalu razpasti in se, kar je v njej zdravega povrne v sokolske vrste, in ki je še lani ob nastopu najvišje funkcije isto misel razvijal; zastonj tolažilno in upolno namiguje dobromisleč sokolski delavec Orlom, o katerih meni, da jih bo do skesanjih želja po povratku v prideligirano sokolstvo presunil plačan sijaj ljubljanskega zleta in jim med »Političnimi vestmi« (»Jugoslavija«, 11. 8., št. 181) odpira vrata med sokolstvom in orlovstvom:

»Sokolstvo in orlovstvo. Te dni se nanovo odpira vprašanje razmerja med sokolstvom in orlovstvom in to predvsem za pripadnike orlovskega gibanja. Razumemo, da morajo svečani dogodki, katerim prisostvujemo te dni, globoko raniti njihova doždevna čustva o enakopravnosti različnih kulturnih gibanj v naši državi. To pa je zmotno. Država ne more biti ravnodušna napram takemu kulturnemu gibanju, kakor je Sokolstvo. Da je prišlo do razcepa med Sokolstvom, oziroma, da so klerikalci ustanovili svoje posebno orlovstvo, izhaja iz tega, ker so hoteli zanesti tudi v ta telesnovzgojni pokret strankarstvo. Zamislili so si orlovstvo kot izrazito bojno orodje in institucijo klerikalne politične organizacije. Če bi te politične zahteve ne stavili na sokolsko gibanje, tedaj bi ne bilo potrebno, ustanavljati še posebnega orlovstva in govor o nekaki državni protekciji sokolstva bi bil odveč. Sokolstvo je telesnovzgojna in etična institucija ter upravičeno zahteva od države, da jo podpira vsestransko. Toliko v pojasnilo tistim, ki jih te dni bode, da bodo izpadle sokolske slavnosti tako slovesno in zmagujoče.«

Zastonj ignorira sokolski svet naše gibanje in uspehe, zastonj spravlja naš tabor v Brnu (ki se je vršil pred svetovno javnostjo, pred mednarodnimi sodniki, o katerem pišejo in objavljajo slike nešteti listi skoro v vseh evropskih in ameriških državah in ki ga že kaže 30.000 m dolg film vernim in nevernim Tomažem) v »Sl. Narodu« (št. 186, z dne 18. 8.) s sveta s poznamko »brnski tingltangl papeževe garde; zastonj se tolaži z vprašanjem »Čigava je bodočnost?« in številkami sokolskih izletov v Pragi (Slov. Narod, št. 193, z dne 31. 8.).

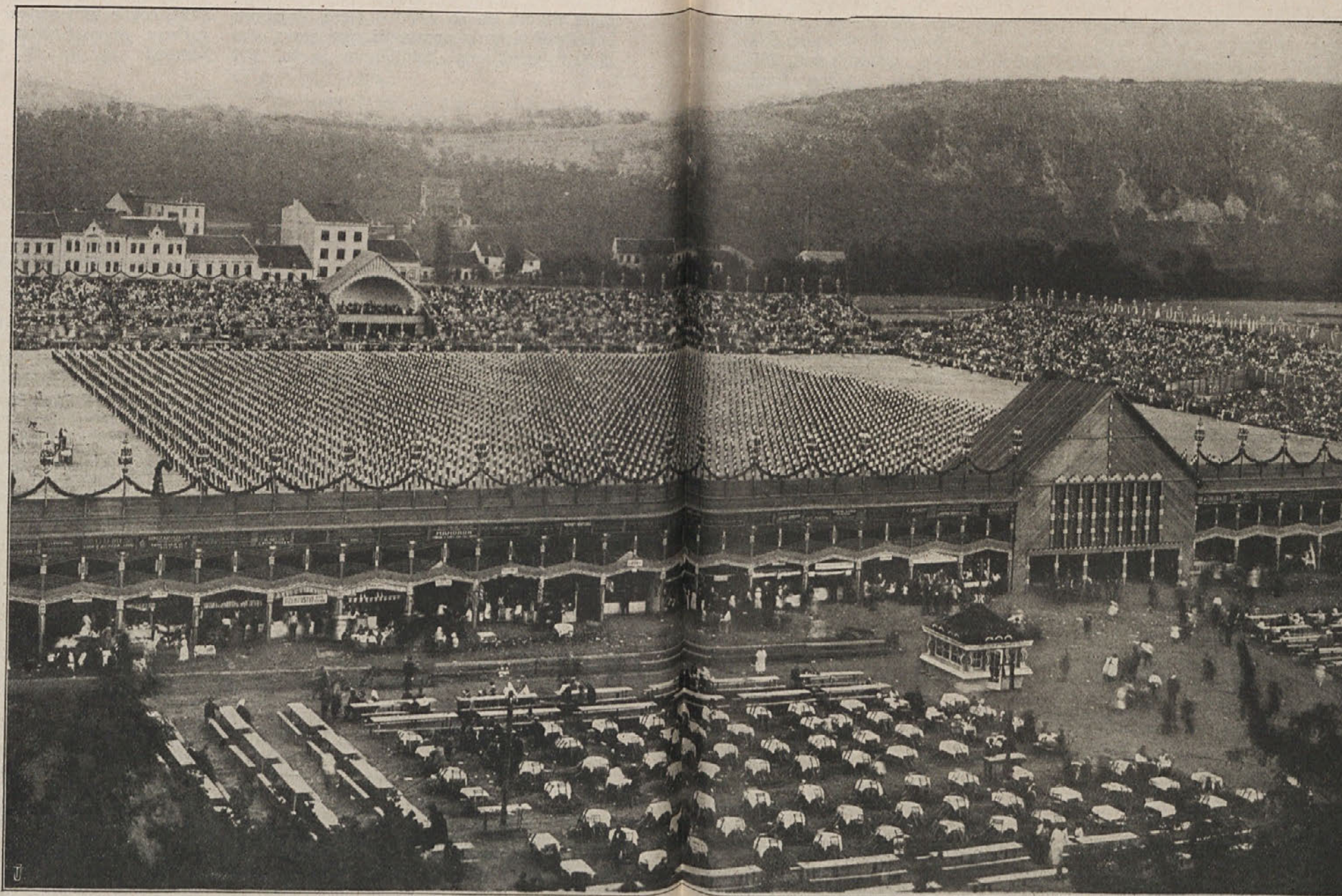
* Prim. zaključek letaka dijaštvu za nastop na letošnjem zletu: »Lepota mladosti, sila telesnih vrlin, vzornost moralnih kreposti, zavest narodnega in državnega edinstva, rodoljubnost, treznost in brezhibnost discipline — vsa ta množina idealov jugoslovanskega dijaštva se jasno in istinito izpričaja pred očmi najširše javnosti, a bodi pred vsem izraz vseh čednosti, ki so bistvo mladih duš in src! Domovina pričakuje od najlepšega najlepše in ne bo prevarana v tem pričakovanju!«

Mi živimo svoje lastno življenje, imamo svoj temelj, svoje cilje, svojo hišo, svojo pot, svojo voljo. Mladi smo, pa smo že veliki in močni; zrastle nam je samozavest, celo tradicijo že imamo in občutljiv ponos.

ga poživila ne morejo obstati. 20.000 nas je v Jugoslaviji, bratov in sester imamo nad milijon po celem svetu. Revni smo po imetju, visoki in mogočni tega sveta se ne štejejo k nam, a bogati smo po svojih mi-

Ko smo še dobili za en dinar češko-slovaško krono in smo smelo upali na podporo države, smo sklenili: 400 nas mora iti v Brno. Ko pa so nam tisti možje, ki so za sokolstvo iz skupne državne posode zajeli

du velikega sokolskega solnca v Ljubljani izginili kakor sneg — nas je šlo v Brno 1200. 1200 iz vseh katoliških pokrajin Jugoslavije: polovica iz Slovenije (tudi zasedene), polovica iz Hrvatske, Slavonije,

Pogled na orlovski stadion v Brnu ob nastopu članov 13. avg. 1922.

Drzni smo postali, nikogar se ne bojimo, za milost nobenega človeka ne prosimo. Pravice lačni in žejni, svobode željni, oboje tirjamo in si bomo neizprosno izvojevali. Privilegije prepuščamo tistim, ki brez te-

slih, volji, upanju in delih. Poklicani smo od Njega, ki izbira kar je malega in slabotnega, da s tem osramoti veliko in silno, ki ni od Njega. Naš čas je prišel in mi smo tu...

težke milijone, povedali, da za nas ni ostalo tam ničesar; ko smo še zadnje tedne v negotovosti hodili križevi pot za potnimi listi in brali, da je čsl. krona presegla dva dinarja; ko smo slišali da bomo ob vzho-

Dalmacije, Istre, Bosne, Hercegovine, Bačke in Banata, večinoma mladi revni kmečki fantje in dekleta, 260 telovadcev, 80 telovadk, v orlovskem kroju 260 članov in 86 članic, 406 v narodni noši, 434 v civilni

obleki. Zastopani so bili vsi stanovi in sloji, zlasti učiteljstvo in duhovništvo, s knežkoškom dr. Jegličem.

Po dolgi vožnji je ogromni vlak s 33 vozovi v četrtek, 10. avgusta ob 2. uri pop. dosegel Brčclavo, kjer je nad 2000 bratov in sester češkoslovaških nad vse pristržno sprejelo in pogostilo naše izletnike. Po 6. uri je v Brnu do 8000 oseb, z ministrom Šramkom na čelu ponovilo sprejem in gledalo skozi solze veselja veličastni spreved Jugoslovanov skozi mesto. 6 dni so bili jugosl. Orli v Brnu, 400 jih je šlo tudi v okolico — zlasti v Maccho — 200 jih je obiskalo Prago. Udeležili so se v masi ali po zastopstvu vseh nastopov, prirediteljev, zborovanj in povzročili povsod pristržne pozdrave Jugoslaviji pred očmi zastopstev 11 narodov. Med vsemi skupinami so po številu in lepem nastopu vzbudili največ pozornosti in želi največjo hvalo. Pri tekmah so dosegli prvenstvo v vseh oddelkih, izvemši lahko atletiko. V Brnu so nastopali kot discipliniran polk s 6 prapori v čast narodu in državi. Težke žrtve so s tem veselega srca doprinesli domovini. Ko pa so se poslovili, so zapustili v Brnu in v 150.000 taborjanih neizbrisen spomin kot jugoslovanski bratje v svoji severni domovini. Nismo si prepevali visokih himen in zažigali kadila — z žrtvami smo si izkazali bratsko ljubezen. Nismo si bili le bratje po Orlu, občutili in utrdili smo zlasti slovansko in katoliško bratstvo, pokazali smo brez visokodonečih fraz svetu novo bratstvo slovanskih narodov. Čehi so nam rekli: v Brnu ste prodrli fronto, in Francozi so dejali: s tem nastopom ste vdrlili luknjo v zemeljsko oblo.

Za podrobnejši opis slavnosti tu ni mesta, govore naj številke.

Brno.

Prvi nastop 30. julija (naraščaj).

18 posebnih vlakov, več ojačenih rednih vlakov je navozilo vzorno izvežban in oblečen naraščaj v Brno. V sprevedu je šlo: 4500 dečkov in 3400 deklic šolskega, 2250 dečkov in 2460 deklic izvenšolskega naraščaja, spremljanih od 46 Orlov-vojakov 640 članov in 530 članic, 8 godb in 88 praporov. — Po izločitvi premalo izvežbanih je pri javni telovadbi nastopilo: 3520 dečkov in 2880 deklic šol. nar., 2704 dečki (s palico) in 2140 deklice (z obroči) izvenšol. nar. (skupaj 11.244 pred 60.000 gledalci).

Glavni nastop 13. avgusta (člani in članice).

31 posebnih in nad 100 rednih ojačenih vlakov. V sprevedu (1 in pol

ure): 600 Orlov-vojakov (ne komandiranih!), 25.000 Orlov in Orlic v kroju (par tisoč v telovadnem in navadnem), do 30 tisoč brez kroja z znakom, 200.000 gledalcev v špalirju. Med Čehoslovaki so bile uvrščene skupine: 53 legijonarjev, 72 skavtov, 20 konjenikov (vojaščina ni dala konj), 18 koles, 4 avtomobili, več voz, 664 Orličic, 692 Orličev, 670 narodnih noš, 205 praporov, 8 Angležev, 294 Belgijcev (nad 300 jih je ostalo v špalirju), 220 Francozov (250 v špalirju), 5 Poljakov, 4 Rusi, 11 Švicarjev, 33 Amerikancev (180 v špalirju), 32 Rusinov, nekaj Nizozemcev in Dancev, 1184 Jugoslovanov s 6 prapori in dr. Korošcem, 24 godb, 16 fanfar, 1630 Slovakov, iz Češke 1784. Ostali so bili iz Morave in Šlezije, 207 iz Dunaja. Pri sv. maši, orlovski prisegi in blagoslovitvi praporov je bilo 80.000 ljudstva v stadionu.

Pri javni telovadbi je nastopilo: 3328 Orlic in 4288 Orlov (proste vaje), posebej 72 jugoslov. vaditeljev, 136 Orlov-vojakov (s puško), 5 vrst Belgijcev (1 ženska), 9 francoskih društev (180 telovadcev), na drogu 13 vrst, na bradlji 16, na konju 4, krogih 4, skok s palico 1 vrsta. Skupno nad 8000 telovadcev in telovadk, gledalcev 120.000.

14. avg. je telovadilo 360 dijakov Orlov in 304 dijakinje (ne komandirani) pred 50.000 gledalci. Zvečer je v natrpanem gledišču pri mednarodni akademiji uspešno nastopil naš Orel.

15. avg. (dan narodnih krojev): v sprevedu 6328 oseb v narodni noši (med drugimi skupinami 1500 deklet v masi osmerostopov, enako 1000 fantov), 966 Orlic in 1720 Orlov v kroju, številna skupina jugosl. nar. noš z vozom »Gorenjska svatba«. Skupno 11.000 krojev in 18.000 civilnih. Popoldne je nastopilo še 2016 članov s prostimi vajami in 2000 Omladine z 22 točkami narodnih običajev (svatbe, postavljanje mlajev itd.) pred 90.000 gledalci.

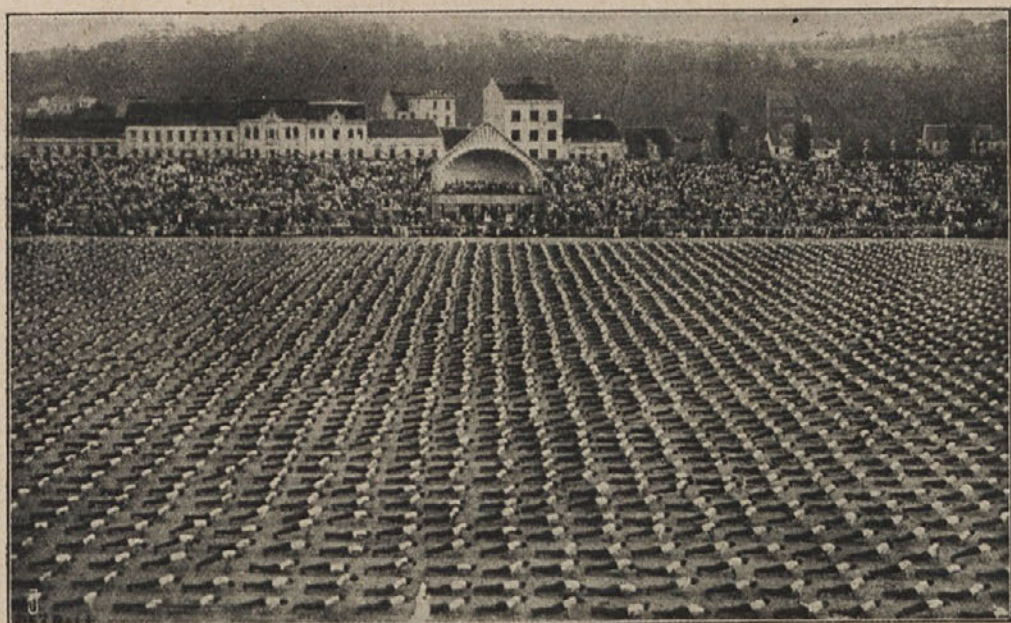
Tekmovalo je 550 mož, med njimi 8 iz Amerike, 14 Belgijcev, 24 Francozov, 7 Švicarjev in 35 Jugoslovanov, ki so tekmovali v vseh kategorijah (za prvenstvo 2, v lahki atletiki 2, v višjem oddelku 8, v nižjem 26). Dosegli so: I. ceno v prvenstvu, I. ceno v višjem in I. in II. v nižjem oddelku, 1. do 8. mesto v višjem in 1. do 6. v nižjem oddelku.

Odkod so zajemali Orli sredstva za priprave, ki so stale 8 mil. Kč? Od vlade so imeli na posodo: 135 vagonov lesa, 10.000 odej, nekaj kuhinj, od mestne uprave šolske prostore, od pokrajinske uprave svet;

Orli-vojaki so dobili nevštet dopust z redno plačo, železnica je dovolila polovično ceno, transportom 60 odstotni popust. Mestnega davka so morali plačati od vseh vstopnic 60 odstotkov. Stotine članov in članic je hodilo delat v stadion v prostem času brezplačno, zložili so 1 milijon Kč garančnega fonda, vse katoliške organizacije pa so posodile denar ali dale kredit. Vse, kar je bilo darovano in storjeno, je bilo prostovoljno. Vojaki in dijači so bili izključno člani Orla. Ker ima med Čehi Orel še več nasprotnikov nego pri nas, si moremo misliti, kako ogromno delo, kolike žrtve je zahteval tabor v Brnu in kolika mora biti moč, življenska sila Orla. Ni čuda, da tišče pri nas nasprotniki Orla pred taborom v Brnu glave v pesek, v republiki pa, kjer

mestni delavci, vojaki in kaznjenci zastoj. Krasno je telovadišče, a kdo ga je plačal?

Prišel je kralj — prvi Sokol mu pravijo — s kraljico, prišli so vsi ministri-Sokoli, navozili so iz cele države vojake-Sokole (sicer je bilo tudi par sto Orlov in še več neorganiziranih vmes), in Wranglovce, pripeljali so se za četrtinske cene dijači in dijačice, napredno učiteljstvo je razvilo vso svojo vmeno za sveto sokolsko stvar, kraljev manifest je postavil Sokole za zgled vsemu narodu in jih zahvalil za udanost sokolskim idealom, številne in visoke kolajne so bile pripravljene resničnim sokolskim delavcem, leto in dan je sivi Sokol vežbal jugoslovansko šolo in vojsko ter ji vcepljal svojega duha... in bilo je lepo! Samo premalo glav je bilo. Hrvatov ni bilo,

Brno, 13. avg. 1922. — Proste vaje članov.

ga ni moč prezreti, besno napadajo »klerikalno reakcijo«, se pohujšujejo nad obleko članic in kličejo obupno na boj za ohranitev brezverstva v Husovi domovini. Z ljubljanskim zletom Sokola se ne morejo tolažiti, ker stotine njihovih ljudi, ki so videli ljubljanski zlet in priprave brnskega tabora so bile razočarane v Ljubljani. Tolažijo se s preteklostjo v Pragi...

Ljubljana.

Dolge so kolone in visoke himne, s katerimi se je Sokol slavil tedne in mesece v liberalnem časopisju. Težki so milijoni, ki so ga podprli iz javnih in privatnih blagajn. Bele so ceste, ki so mu jih gradili

naroda ni bilo, dijaštva ni bilo, naraščaja ni bilo, članov in članic pa je bilo nekoliko. »Jugoslavija« navaja številke (»Slov. Narod« in »Jutro« nista preklicala):

Naraščajski dan 22. in 23. jul.: pri skušnji 960 dečkov in 660 deklic, pri javni telovadbi 820 in 680, v sprevedu 960 in 700. V teh številkah je 315 Čehoslovakov (mnogi so izgledali kot člani). Torej: v sprevedu 1700, pri telovadbi 1620 sokolskega naraščaja.

Dijaški in vojaški dan 6. avg.: v sprevedu 500 dijakov in 300 dijakinj, pri telovadbi 400 in 360, pa 2400 vojakov. Ko so vabili dijaštvo med letom k temu nastopu, so pritiskali tudi na neorganizirane in na

Orle-telovadce, vse šole so morale vaditi sokolske vaje, dovolili so četrtinsko vožnjo, razne olajšave in napovedovali, da jih bo nastopilo 5000 (dijakov samih). Iz 5000 jih je narastlo 400! Oba dneva (naraščajski in dijaški) sta šla skoro brez sledu čez Ljubljano.

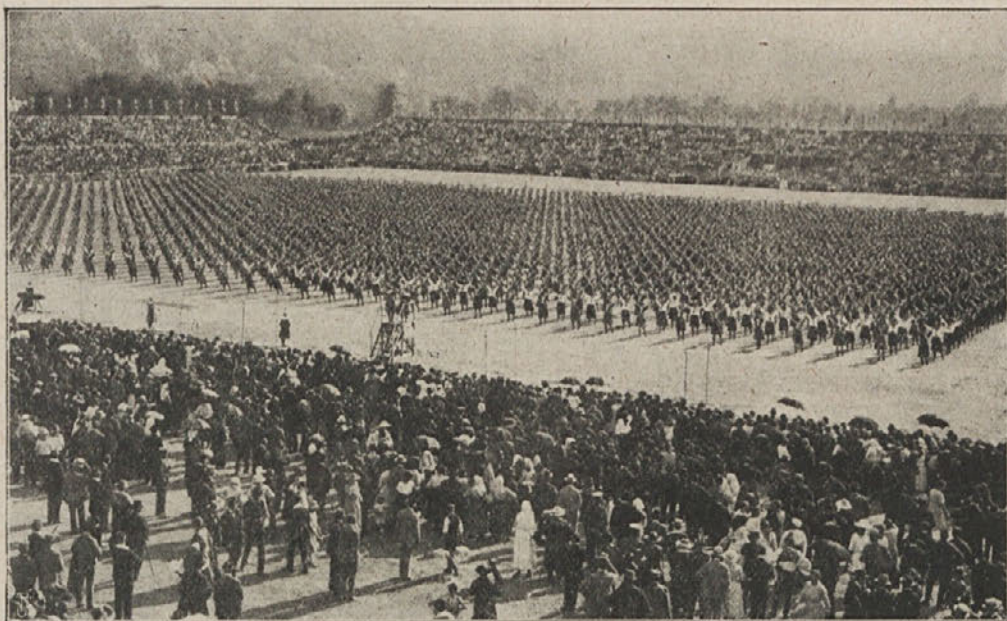
Glavni dnevi 11. do 15. avg.: Mednarodnih tekem se je udeležilo po 6 moš iz Češkoslovaške, Luksemburga, Jugoslavije, Belgije in Francije.

Sprevod 13. avg. je obsegal 5000 oseb; bil je enoličen, prevladovali so v njem Čehi, ki so prišli v številu 3740 (2186 članov, 1554 članic) s 4 vlaki (za 1 Kč—10 Kj).

Pri javni telovadbi je nastopilo: 3280 članov (vmes 1100 Čehov, precej vojakov — tudi nesokolov in Orlov! dijakov in ne-

čini gledat kralja in kraljico, ki je do tedaj še niso videli. Špalir občinstva je bil redek, mnogokje pretrgan. Manifestacije za zasedeno ozemlje so bile tako nespretno, da so Italijani zaprli 34 goriških Sokolov ob povratku domov. Z ozirom na podporo države, mesta in kapitala, ogromno reklamo s plakati in časopisjem, UJU, šolstvo in vojaštvo, kraljevo prisotnost, dolgo pripravo, visoke stroške in napovedane številke — je uspeh I. jugosl. sokol. zleta vzlic lepim telovadnim točkam: velik fiasko, očit ne le delavcem, ki imajo vpogled za kulise in v blagajno, ampak celi trezni javnosti.

Da Sokol danes ni silnejši, ni hiba njegovih številnih in sposobnih tehničnih delavcev, ampak neuspeh njegovih ideo-

Brno, 13. avg. 1922. — Proste vaje članic.

kaj Wranglovcev), 2400 članic (vmes mnogo dijakinj), 64 čeških legionarjev, 6 Francozov, 8 Alžircev, po 6 Belgijcev in Luksemburžanov. Gledalcev 40.000.

15. avg. je bil obhod večji: do 8000 oseb (3245 jug. članov, 1614 jug. članic, Čehov 1776 in 916, 96 Wranglovcev in 10 Rusinj, 7 Francozov, 9 Alžircev, 9 Belgijcev, 12 Rumunov, 8 Poljakov, 42 čsl. vojakov in »nekaj« narodnih noš), vmes 9 godb, 11 fanfar in 216 konj (vojaških). Telovadba pa je bila mnogo slabše obiskana kot 13. avgusta.

Posebni in redni vlaki so bili po večini slabo zasedeni, »naroda« je prišlo bore malo v Ljubljano in še ti so prišli po ve-

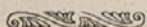
logov in politikov, ki obenem hočejo da bodi Sokol avantgarda svobodomiselstva in skrajnega centralizma, pa sposoben sprejeti v svoje vrste ljudi vseh slojev, vseh veroizpovedanj in strank. Mi katoličani hočemo svobodo v snovanju in razvoju naših organizacij na vseh poljih; priznamo pa tudi isto svobodo drugače mislečim. Zahtevamo le jasnosti in doslednosti od vsakogar. Kakor je Orel telovadsko vzgojna zveza verne mladine, tako more zbirati Sokol svobodomiselno mladino; ako si žele osnovati druge skupine v narodu tudi svojo telovadno zvezo, jim po pameti tega nihče ne more braniti. Na drugih poljih združevanja tega tudi nihče ne skuša, le Sokol

brez upa zmage vzlic naraščanju katoliških in socialističnih zvez dalje ponosno trdi, da ima izključno sam patent na telesno vzgojo.

Morda se ne bodo več razburjali prijatelji Sokola, kadar slišijo peti orlovsko mladino: Kiša pada, kiša pada — sokolstvo

propada... ako se zamislijo nad primero Brno — Ljubljana. Morda priznajo tudi Orlom — égalité, liberté, fraternité, iz oziror na celokupno ujedinjenje troimenskega naroda SHS.

J. H.

Literatura tabora v Brnu.

Poleg nebrojnih člankov v vseh katoliških listih in revijah, letakov, tiskovin, razglednic, soh, plaket, znakov itd., je izdala Č. O. S. več lepih skladb (večinoma dr. Šetinove in prof. Krejzlove), češko-francoski program »Slet orlestva v Brně 1922 — Concours international de l'U. J. O. C. E. P. na 38 str. (uredil F. M. Žampach), Orelský almanah (gesla, sestavki, pesmi) na 120 str., Ilustrovani vodnik skozi Veliko Brno in okolico, 352 strani,

3 zemljevidi, 159 slik (uredil F. M. Žampach). Za naše izletnike je spisal prof. dr. Šarabon V. knjižico »Čehoslovaška republika« (96 strani, 5 slik, izboren zemljevid republike), najcenejši in izvrsten pripomoček za spoznavanje bratske dežele (založila Društvena nabavna zadruga, Ljubljana, Ljudski dom.*

* Ker se bo ta knjižica najbrže v kratkem podražila, potrebuje pa jo vsak odsek, hitite z naročbo! Un.

Vsako veliko delo je (se zdi) v začetku »nemogoče«.

(Carlyle).

Nasprotniki o orlovskem taboru v Brnu.

Slovenski, Orlu neprijazni listi, so tabor z molkom prezrli. Le Sl. Narod ga je v kratki notici mimogrede 18. 8. označil kot »brnski tingtangl papežve garde« in se potolažil s spomini na številke sokolskega zleta v Pragi l. 1920.

Češki listi niso mogli ostati tako tihi, ker so njihovi čitatelji od blizu gledali ogromne priprave in veličastni potek tabora. Že pred 1. dnem (še v juliju) so izdali brošuro (priloga »Novy Lid«) z naslovom »Orel a Sokol«, v kateri objavljajo nove klevete in pogrevajo stare fraze o klerikalizmu, reakciji, jezuitih, Habsburgovcih, tatvini kroja itd. Pozivali so občinstvo, naj gre z doma, prireja protiorlov-ske slavnosti in bojkotira tabor.

»Čas« se boji, da bo nadaljnji napredek katol. organizacij, ki so pokazale v Brnu tako ogromno organizirano silo, v par desetletjih prevrgel zmisel češke zgodovine in bosta mesto Husa zavladata sv. Círil in Metod nad Čehi.

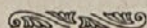
»Nar. Listy« očitajo komunistom, da je njih revolucionarno in ekstremno postopanje mnogo pripomoglo klerikalnemu napredku, da mora brnski tabor vsem naprednjakom odpreti oči, kako nevaren je že ta klerikalizem postal in da je čas sno-

vanja enotne fronte svobodoumnih strank že skrajen.

»Duch Času« priporoča novo taktiko v boju zoper katolicizem, ki je pokazal v Brnu še silen vpliv na mase ljudstva in dobro organizacijo.

Soc. demokrati listi so besno napadali komuniste in jim dokazovali, da imajo edinole Orli in klerikalci korist od komunizma, ki je odtrgal polovico delavstva od socializma in jih s svojim radikalizmom goni v naročje klerikalcev. Opozarjajo tudi liberalno inteligenco, kako raste število klerikalnih učiteljev in uradnikov.

V splošnem je vse nasprotno časopisje priznalo veličino orl. tabora. Da bi pa vendar vsaj nekoliko zmanjšalo vtis tabora, so opozarjali listi (liberalni!) na prekratka krila Orlic in nar. noš, na mrzlo zadržanje Brna, malo število zastav (hišni posestniki so večinoma Nemci in Židi), hvalili Sokola, ki da je vzor vseh čednosti — telesnih in нравnih — ter psovali Orle kot brezdomovince, sužnje Rima, izvržek češke družbe itd. Razburjal se radi te pisave ni nihče, pač pa so se mnogi prepričali vsled te pisave, kako prav delajo tisti, ki se ne ozirajo na mnenje nasprotnikov, ampak nemoteno gredo za svojimi cilji in vodniki.

Poletni nastopi Orlov.

Poleg Brna, ki je bil letos geslo Orlov, so se vršili skoro v vseh okrožjih okrožni in odsekovni nastopi, večinoma z lepim uspehom. Večje nastope je organizirala O. P. v Celju, na Bledu in v Novem mestu. — 26. 8. je v Celju šlo v sprevo 400 Orlov, 300 Orlic in 200 naraščaja iz Štajerske, pri telovadbi pa je nastopilo 150 članov, 130 članic in 100 dečkov. Na taboru je več tisoč taborjanom govoril preds. O. P. dr. Basaj. — 3. 9. je govoril na Bledu dr. Arneje 6000 taborjanom, v sprevo je kora-

Tudi v Novem mestu 10. sept. je bil zelo posrečen. Sokol, ki je skušal zmanjšati vpliv našega nastopa s svojo prireditvijo, ni spravil niti četrtno tega skupaj kakor Orel. — V Murski Soboti je 8. sept. 10.000 ljudstva gledalo nastop Orla, ki je zbral tam nad 1000 orlovske mladine in prvič manifestiral vzajemnost vernih protestantov Prekmurja s katoličani za krščanske ideale Slovencev.

Izredno dobro zasnovan in izvršen načrt letošnjih nastopov je Orlu pridobil iznova velik ugled pri ljudstvu. Tudi nasprot-

Brno, 12. avg. 1922. — Orli na grobovih jugoslovanskih vojakov.

kalo 490 Orlov, 370 Orlic in 220 dečkov v kroju, vseh (nar. noš, dijaštva i. dr.) je šlo 1500. Telovadilo je 160 članov, 160 članic in 102 dečka. Nad 200 članov in članic kamniškega okrožja je dospelo na Bled po taboru. Šli so naravnost v župno cerkev in molili sv. rožni venec, nato pa so bili pri sv. maši. Učitelji, ki so ta dan na Bledu sklepali, da hočejo na vso moč podpirati Sokola in da mora država preganjati Orle in katoliške učitelje, so se pritoževali v Jutru, da so jih motile črne trume in žalili visokošolci, ki so peli po sokolskem in kraljevem Bledu, iz primere Brno-Ljubljana nastalo pesem: Kiša pada, kiša pada, sokolstvo propada...

nikom začenja zastajati sapa, ko govore o Orlu, s katerim si že več ne upajo primerjati Sokola.

»Kiša pada, kiša pada...«

Okrožne tekme 1922.

Važen korak naprej je storila O. P. z okrožnimi tekmami, ki so se prvič izvršile letos. Udeležba je bila povoljna, uspehi zadovoljivi. Še par let dela v tej smeri in Orel bo tudi v telovadbi posekal vse tekmece! Podrobno poročilo prinese Vaditelj.

Poslovnik II. izdaja. Orlovska knjižnica 4. zv. ga je izdala. Strani ima 68. Predgovor in uvod prinašata važna pojasnila. Podlaga izpremembam in novostim je sklep izrednega zbora delegatov J. O. Z. 12. marca 1922. Najvažnejše izpremembe so: uvedba starešin med člane, članarina naraščaja, skrčenje števila odbornikov, več občnih zbo-

rov, novi znaki predsednikov in načelnikov, vpe-ljava srenj, opustitev posebnega razmerja načel-stva in tehniškega zbora do predsedstva, uvedba podzveze in določitev delokroga med O. P. in J. O. Z., določba o zboru sodnikov pri tekmah. Močno povdarja poslovnik vzgojno in izobraževalno nalogo Orla in ga brani v neodvisnosti od politike. Pisan je zelo pregledno in praktično, na finem papirju, z lepimi črkami. Orlovstvu dela čast. De-lavni člani in članice, pred vsemi odborniki pa bodo skrbeli, da nam bo tudi v korist! Hvala in čast bratom, ki so se trudili ž njim!

Braniti čast Orla je dolžan vsak član in čla-nica. A ne tako, da se zmerja in pretepa z na-padalci, ampak da sporoči takoj vsak slučaj ža-litve ali napada zvezi obenem s pričami. Zveza bo že naučila manire ljudi, ki menijo, da se da Orel ugnati ali zadržati v svojem poletu s psov-kami in kamenjem. Na zmerjanje v časopisju ne glejte, ker za ta plot roka pravice težko seže, zato pa tudi na tako sramotenje nobeden pameten člo-vek nič ne da.

4. do 7. septembra se je vršil v Ljudskem domu telovadski tečaj za načelnice krožkov. Naučile so se obvezne vaje za l. 1923. Udeležilo se je tečaja 76 krožkov z 79 telovadkinjami. Nekaj krožkov je zaspalo, drugi so se poživali, nekateri so se usta-novili. Dal Bog, da bi vsi delovali v pravem duhu za procvit orliške organizacije!

Omladinski zbor v Biškupcu pri Varaždinu. Da se tudi med Hrvati širi orlovska misel in ob-jemlje že najširše plasti v narodu, nam je naj-lepši dokaz prireditelj »tjelovežbenog odsijeka Orao« iz Sv. Ilja pri Varaždinu v nedeljo, 9. ju-lija, v Biškupu poleg Varaždina. Ob 9. uri dop. je bil na kolodvoru v Varaždinu sprejem udele-ženecv iz Medjimurja in Slovenije; pol ure po-zneje je pripeljal zagrebški vlak mnogoštevilne goste iz juga, nakar se je razvil ob sviranju or-moške godbe lep sprevod po varaždinskih ulicah proti Biškupcu, ki je bil ves v zastavah in zelenju. Pri vходу v vas so došle Orle, Orlice in goste na-vdušeno pozdravili vrli Omladinci. Sv. maša je bila na prostem pred cerkvijo; sledilo je zboro-

Brno, 15. avg. 1922. — Gorenjska ohcet in druge jugoslovanske narodne noše v sprevodu dneva narodnih noš.

Letošnjih nastopov je bilo zelo veliko. Tekme so imela skoro vsa okrožja. Ker pa uredniku niso došla skoro od nikoder nikaka poročila, o nastopih l. 1922 Mladost tako malo poroča. Res je več vredno delati dobre nastope, kakor o njih veliko govoriti in pisati; toda v korist in čast Orlu pa vendar ni, če niti sami zase ne vemo iz svojega glasila, kaj delamo. Orel raste, po številu, ozemlju (hitro se širi med Hrvati!) in delu. Da bo rastel tudi po notranji moči, treba reda, točnosti, pre-gleda — tudi v poročanju. Odbori, tajniki, zga-nite se!

Orlice. V letu 1922 so nastopale Orlice skoro pri vseh orlovskih prireditvah. Spomladi so se udeležile okrožnih tekem ter dosegle v nekaterih krajih zelo lepe uspehe. V Brno jih je pohitelo nad 200; nastopile so skupno s Čehinjami pri prostih (simboličnih) vajah, pri mednarodni aka-demiji pa z lanskimi obveznimi vajami. — Od

vanje, kateremu je prisostvovalo poleg mnogih or-ganizacij do 4000 vernega hrvaškega ljudstva od blizu in daleč. Po večernici je bil prvi javni telo-vadni nastop Orla v varaždinski okolici. Gledalcev se je kar trlo; vse bi rado videlo »šta znadejo i Orlovi«. Burno pozdravljeni so nastopili sloven-ski in hrvaški Orli skupaj v članskih prostih vajah; bilo jih je 22. Nato so nastopile središke Orlice s svojimi vajami; ljubko je izvajalo 12 gojenk iz bližnjih Martinjakov vaje s prapori. 8 srediških Orlov je nastopilo z vaditeljskimi vajami; 20 go-jenk uršulinskega samostana s prostimi vajami; središke Orlice s simboličnimi; lepe skupinske vaje v kolu so proizvajale gojenke. Končno je na-stopilo 7 Hrvatov s svojimi vaditeljskimi vajami, ki so se občinstvu zelo dopadle. Telovadbo so za-ključile vaje na bradlji. — Po telovadbi je govoril o ciljih orlovske organizacije učitelj br. Markulin Mirko iz Zagreba, o potrebi medsebojne solidar-

nosti vseh vernih katoličanov v boju proti protivnikom križa in Cerkve pa domači župnik. Ljudstvo je z glasnim pritpevanjem odobravalo izvajanja obeh govornikov.

Lepo organizirana prireditev — prva orlov-

ska v severni Hrvaški — nam ostane vsem, ki smo se je udeležili, v neizbrisnem spominu. K prvemu nastopu »hrvatskih Orlov« v varaždinski okolici moramo Slovenci čestitati. Le vrlo naprej, bratje Hrvati! Bog živi!

I Z KRAJA V KRAJ

Ziri: Dne 8. septembra t. l. smo imeli redni občni zbor. Po poročilih posameznih odbornikov ima odsek 26 rednih članov (izmed teh 17 telovadcev), 18 podponih in 2 ustanovna člana. Med letom je pristopilo 14, izstopili so 3, umrl 1, k vojakom jih je odšlo 6.

Odbor je v letošnjem letu kljub raznim zaprekam prav živahno deloval. Imeli smo 15 rednih in 3 izredne seje, dalje 4 vaditeljske in 4 seje vodstva naraščaja.

Fantovskih večerov je bilo 22. Na njih so se obravnavala različna aktualna vprašanja. deloma po osnutkih.

Javnih nastopov doma je bilo 5; korporativno ali po delegatih smo se udeležili 5 prireditev. Pri okrožnih tekmah je odsek nastopil z vsemi telovadci. Doma smo priredili sijajno uspešno telovadno akademijo.

Napedovali smo v letošnjem letu po zaslugi br. načelnika in podnačelnika zlasti v redni telovadbi. Telovadili smo dvakrat na teden, povprečna udeležba 85 odstotkov.

Na zadnjem občnem zboru smo sprejeli medse prvo starešinstvo — 11 zavednih in delavnih naših mož, bivših Orlov. Ob pogledu na nje, ki so se vzgojili v orlovskih vrstah in ki danes večinoma vodijo naš pokret v širši ali ožji javnosti, raste pogum tudi nam mlajšim, ker vidimo, da ni brezplošno naše delo in spoznavmo, da je delovanje pri Orlu najboljše priprava za poznejši nastop v javnem življenju.

Višnja gora. Vkljub letni vročini in obilemu delu na polju naš Društveni dom ni samotnil. Ako ne med tednom, pa gotovo v nedeljo nas je zvalil v svoje prijazne prostore, kjer se ohladimo in razvedrimo. Okrožne tekme (v Trebnjem 18. jun.) smo se udeležili tudi mi z dobrim uspehom. Precej procentov smo dobili, so nam rekli sodniki. — Zatem smo bili na okrožnem taboru v St. Rupertu. Lepo je bilo, lepa je šentrupertska dolina in postavilo se je trebanjsko krožje tisti dan. — 9. jun. je imel pri nas novo sv. mašo č. g. Adolf Vračko. Postavili smo dosti mlajev in napletli dokaj vencev, zvečer pa so v čast mlademu novomašniku zagoreli kresovi, pokali možnarji, zaigrala godba, Orli in Orlice pa smo mu iskreno čestitali. Č. g. novomašnik je dober naš prijatelj in je nekaterikrat predaval na naših fantovskih večerih. Bog ga živi! Teden za tem pa so nas obiskali prevzvišeni gospod knezoškof; prišli so podeliti zakrament sv. birne našim malim. Zopet je igrala godba in pokali možnarji, Orli pa smo veselo pozdravljali svojega vladiko. Pristržno so nam odzdravili, med drugim so se tudi izrazili, da se veselijo napredka vseh naših organizacij, predvsem pa. da so veseli naših Orlov

in Orlic. Drugi dan v nedeljo smo priredili Prevzvišenemu v lepo okrašeni društveni dvorani ob navzočnosti naše Marijine družbe in mnogih naših prijateljev lep telovadni nastop z govori in deklamacijami, vmes pa je igrala godba. V iskrenih besedah so nas navduševali Prevzvišeni za naša lepa orlovska načela, opisali so nam lanske slavnosti v Strasbourgu in se spomnili našega I. jugoslovanskega orlovskega tabora v Mariboru. Sploh so se Prevzvišeni pokazali zelo naklonjenega naši organizaciji. — Pri zadnjem naboru so potrdili pet br. Orlov, med njimi našega voditelja č. g. kaplana Blažiča, ki je že odšel v vojaško službovanje za trimesečno dobo. Težko ga pogrešamo, posebno godba, ki se pod njegovim večjim vodstvom zelo oživila. Zadnje dni pa se je poročila ena naša sestra.

Višnja gora. Poročila se je 26. julija Orlica s. Pepca Stepiceva z g. Dominkom Samec z Dobrépolj. V našem društvu je delovala 12 let. Mnogoletni delavni in požrtvovalni sestri Orliški krožek prisrčno čestita!

Albanska granica. Slovenski Orli-vojaki spominjamo se Vas vsak čas, dragi bratje. V medsebojnem razgovoru si predstavljamo, kako se ravno v tem času pripravljate na večje prireditve, gotovo še posebno za II. slovenski orlovski tabor v Brnu. Zdi nam je, da bo ta največja orlovska prireditev brez vtisov prešla mimo nas. Medtem pa mi daleč na albanski granici vršimo svojo državljansko dolžnost, čuvamo naše meje morebitnih arnavtskih vpadov. Naše življenje v tej razvpiti deželi ni ravno z rožicami posejano. Slaba stanovanja polna mrčesa (podgan, stenice, bolhi), vsled nočne službe pomanjkanje spanja, večkrat slaba, nezadostna hrana — vse to nam gotovo ni pogodu. V hudi vročini vršimo dan na dan neprostovoljni turistovski sport, ko nosimo par ur daleč iz gora drva in hrano za konje. Kljub temu nas dobra volja nikdar ne zapusti, le da bi ne bilo med nami raznih bolezni. Najbolj se širi groznica (malarija), proti kateri nam manjka neobhodno potrebnih zdravil. Sploh so zdravstvene razmere tukaj, jako slabe, mogoče cela stara Srbija nima večjega zdravnika. Večinoma imamo tukajšnji Slovenci skrajšani rok, zato upamo, da bomo z novim letom 1923 zopet vstopili nazaj v svoje odseke, obogateli z mnogimi življenjskimi izkušnjami. Smo pač mnogi tudi potrebni krepkega bodrila, da se bomo poprijeli zopet kulturnega dela v »Orlu« z veseljem v srečo. Do takrat: pozdravljeni! Na svidenje! Bog živi! — Ivan Potočnik — Ziri; Andrej Škerl — Ježica; J. Škrjanc — Komenda; Ivan Trojan in Joško Solar — Železniki; Ivan Dolinc — Kamnik; Andrej Mrak — Oselica; Franc Kovač — Črnuče.

Eden dvigne prah — drugim pa v oči pade.

(Kitajski pregovor.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje

v lastni hiši, nasproti hotela »UNION« za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu in jih obrestuje po

 4%

brez kakega odbitka, tako da sprejme vsak vložnik od vsakih vloženih
100 kron čistih obresti 4 krone na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago. — Skupno stanje vlog je bilo koncem novembra l. 1921. nad 100 milijonov kron. — Rezervni zakladi znašajo nad 1 milijon kron.

„INDUS“ D. D.
PREJE CARL POLLAK

Tovarna za usnje, vseh
vrst čevljev (posebej za
telovadne čevlje) in
- gamaš v LJUBLJANI. -

Vsem društvom in organizacijam!

Za svoje prireditve in potrebe naročajte in kupujte
vsakovrstne mesne izdelke (kranjske klobase, hre-
novke, safalade, salame, šunko i. t. d.) ter razne
vrste sira v novootvorjeni delikatesni prodajalni

Mesnega oddelka Gospodarske zveze, Dunajska c. 29

(Bavarski dvor). — Cene s popustom, postrežba
točna in solidna. Naročila tudi po pošti in železnici.

NB. Izletnike v Brno opozarjamo, da se istotam pravočasno
oskrbe s prvovrstno ogrsko salamo, ker bo zaloga pošla.

IMPORT

EXPORT

GOSPODARSKA ZVEZA

PODRUŽNICE: CELJE, KRANJ, NOVO MESTO, RADOVLJICA, SPLIT
TELEFON ŠTEV. 137 / BRZOJAVKE: GOSPODARSKA LJUBLJANA

Blagovni oddelek:

1. poljedelski in mlevski izdelki,
2. krmila,
3. kolonialno blago.

Manufakturni oddelek:

češka in angleška manufaktura, perilo za moške, ženske in otroke, čevlji, usnje.

Lesni oddelek:

nakup in prodaja lesa ter oglja, lastne parne žage, lastna parketna tovarna.

Vinski oddelek:

domača in tuja v sodih in buteljkah, vsakovrstno žganje, konjak, špirit.

Mesni oddelek:

izvoz goveje živne in prašičev, tovarna mesnih izdelkov, hladilnica, izdelovanje umetnega ledu.

Kmetijski in strojni oddelek:

poljedelski in drugi stroji, železo, semena, umetna gnojila, cement, bencin, galica, žveplo.

Mlekarski oddelek:

nakup in prodaja mleka in mlečnih izdelkov, eksport sira in masla, lastne mlekarne.

TOVARNA HRANIL

LASTNA ZELJARNA